

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1061843/2

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

לפני כבוד הדיינים:

הרב אברהם מאיר שלוש – ראב"ד, הרב שמואל אברהם חזן, הרב רפאל זאב גלב

התובע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד ענבל הראל)

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד ליאורה אוחנה)

הנדון: החזקת ילדים - הסדרי שהות

החלטה

עניינה של ההחלטה שלפנינו בבקשות הצדדים לקביעת משמורת הילדים.

תיאור העובדות:

הצדדים נישאו ביום י"א תמוז תשס"ח (14.7.08) נישואים שניים לבעל וראשונים לאישה, ולהם שני ילדים משותפים, [ל'] כבן שמונה ו[לי'] כבת ארבע. נישואי הצדדים עלו על שרטון והצדדים התגרשו כדת ביום כ"ג אדר תשע"ז (21.3.17). סלע המחלוקת בין הצדדים הוא משמורת הילדים.

מראשית ההליכים ביקש האב משמורת על הילדים (שורה 13 לפרוטוקול מיום ו' אדר ב תשע"ו (16.3.16) ובית הדין נדרש לקבלת תסקיר משרותי הרווחה. באת כוח המבקש הוסיפה כי יש לאסור על האם להרחיק לכת מהמקום הטבעי בו גרו הצדדים ב[ע.], מקום אליו הורגלו הילדים לרבות מסגרות הלימודים.

מנגד, המשיבה הבהירה כי בדעתה להתקרב לאזור בני משפחתה ב[פ.], אך הסכימה כי בשלב זה ועד סוף שנת הלימודים לא יהיה שינוי במצב המגורים. (שורות 38-39 שם).

בהתאם לאמור, שרותי הרווחה הגישו לבית הדין תסקיר מקיף מיום כ"ה אייר תשע"ו (2.6.17) תסקיר המבוסס על פגישות משותפות ונפרדות עם ההורים, בקורי בית, בקורי בית הספר עם המחנכת, המטפלות הרגשיות ועוד.

במסקנת התסקיר כתבה העו"ס 'מדובר בהורים לשני ילדים הנמצאים במאבק גרושין ומשמורת. הסכסוך הזוגי משפיע מאד על מצבו הרגשי של בנם [...] אני ממליצה על משמורת משותפת של שתי ההורים בסביבה שבה גרים הילדים, דהיינו בסביבת [ע.].'

בדיון מיום ב' סיון תשע"ו (8.6.16) בקשה האם להרחיק נדוד ולהתגורר בקרבת משפחתה ב[פ.]. (שורות 10-12 שם). באת כוחה הוסיפה כי ההמלצות שבתסקיר אינם עולות בקנה אחד עם טובת הילדים הקטנים לרבות חזקת הגיל הרך, וכי מבקשים הם לחקור את העו"ס על התסקיר.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בתום הדיון החליט בית הדין לאפשר לבאת כוח המבקשת להציג עד עשר שאלות בכתב שיועברו לתגובת שירותי הרווחה.

שרותי הרווחה בתגובתם מיום י"ד סיון תשע"ו (20.6.16) השיבו כדת לשאלות שהוצגו, על ראשון - ראשון ועל אחרון - אחרון, דבר דבור על אופניו (משלי כה –יא). לדבריהם, כבר בתסקיר צוין 'יש שיטענו שהבת זקוקה יותר לאמה. אך עם זאת התרשמתי מקשר חזק בינה לבין אביה וגם קיים העיקרון של אי הפרדה בין אחים. כעו"ס לסדרי דין הדבר שצריך להנחות אותי בראש ובראשונה, טובת הילדים כפי שאני תופסת אותה'.

העו"ס גם הפנתה לדבריה בתסקיר שם כתבה 'בדילמה שלפני עלי להיות ממוקדת בטובת הילדים [...] הגיוני יותר להשאיר את הילדים בסביבה הטבעית שלהם ולמנוע מהם טלטלות נוספות [...] חשוב לציין כי ל[ל'] קשיים רבים ומסגרת רגילה אינה מתאימה לו בשלב זה. הוא זקוק למסגרת שתיתן לו מענים רבים רגשיים ולימודיים [...] בדילמה הזאת עלי להפנות את הזקור על טובתם של הקטנים'.

בהחלטה מיום ז' תמוז תשע"ו (13.7.16) קרא בית הדין לצדדים לגבש הסכמות אודות הפרדת המגורים ולטובתם ולטובת הילדים. באי כוח הצדדים פעלו בהתאם לאמור וביום י"ח תמוז תשע"ו (24.7.16) נחתמו הסכמים בכלל המחלוקות ובכלל זה נקבע בהסכמה כי הקטנים ימשיכו להתגורר ב[ע'] או בסמוך.

ביום כ' אב תשע"ו (24.8.16) התקבלה הודעת האם כי למרות שהייתה מיוצגת וחתמה על ההסכמים בכלל והפרדת המגורים בפרט, 'הובילו אותי לחתום על מסמכים משפטיים, מבלי שראיתי אותם קודם לכן, מבלי שניתן לי ייעוץ משפטי לגבי המשמעויות שלהם, ומבלי שיכולתי להבין את תוצאותיהם'. (סעיף 2 שם). לפיכך מבקשת היא שבית הדין יאשר לה לעבור להתגורר ב[פ'].

בתגובה שהתקבלה ביום כ"ח אב תשע"ו (1.9.16) כתבה באת כוח האב כי טענות האם אינן מתקבלות על הדעת, שהרי ההסכמים נערכו בהתאם להחלטות והתסקירים שהתקבלו ולאחר שבאי כוח הצדדים קיימו פגישה עם הצדדים וערכו שני הסכמים בהם הסדירו את הרכוש, הפרדת המגורים והסדרי הראיה.

בהחלטה מיום ד' אלול תשע"ו (7.9.16) נקבע כי בהתאם לעמדת שירותי הרווחה וההסכמים שנחתמו בעבר יש לדחות את בקשת האם להרחיק נדוד ל[פ'] ובית הדין חוזר וקורא לצדדים לגבש הסכמות אודות הפרדת המגורים. בסופו של דבר הצדדים לא השכילו לגבש הסכמות בענין.

בתסקיר משלים מיום ט' חשוון תשע"ז (10.11.16) כתבה העו"ס 'לאחר הברורים שעשיתי ומפורטים בתסקיר [...] תמונת המצב המשפחתית מדאיגה מאד [...] אני רואה חשיבות רבה במתן הדרכה להורים [...] גובשה תוכנית טיפולית [...] ההמלצות לא לעשות שינוי במקום המגורים של הילדים [...] טיפול והדרכה למשפחה בתחנה לטיפול משפחתי [...] ההורים יכולים לפנות לתחנה בטלפון [...]'. [...]

ביום י"ח טבת תשע"ז (16.1.17) התקבלה הודעת שירותי הרווחה כי 'עד כה רק האב פנה לתחנה. התוכנית במתכונת המומלצת אינה יכולה לצאת לפועל ללא שיתוף פעולה של שני ההורים'.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בהחלטת בית הדין מיום י"ט טבת תשע"ז (17.1.17) נקבע כי יש להעביר את הודעת שירותי הרווחה לתגובת האם וכי בית הדין מורה בצו לשני ההורים לשתף פעולה בטיפול המשפחתי ככל שיידרש.

ביום כ"ה טבת תשע"ז (23.1.17) התקבלה תגובת באת כוח האם כי 'עניין לנו בהמלצה טיפולית [...] האם לא זומנה כלל לתחנה [...] לדאבון הלב 'נפל' בית הדין למלכודת שטמן לו הבעל [...] ודן את האישה לחוסר שיתוף פעולה מקום שהאישה כלל לא זומנה'.

בהחלטת בית הדין שניתנה בו ביום הודגש כי בית הדין מתנער לחלוטין מהאמור בתגובה ודוחה במדוכה את הניסוח הפסול המופיע בבקשה [...] החלטת בית הדין ניתנה בהתאם להמלצת שירותי הרווחה שאינם צד בתיק ומדווחים לבית הדין את תמונת המצב, שאף האם לא הכחישה [...] בהתאם להסכמת האם לטיפול והדרכה למשפחה, היה עליה לפנות ולתאם עם מזכירות התחנה מועדים לטיפול הפרטני, וכפי שעשה האב.

למרות החלטת בית הדין החוזרת והמפורשת מיום כ"ה טבת תשע"ז (23.1.16) ולמרות הצהרת באת כוח האם כי 'עניין לנו בהמלצה טיפולית' התברר בדיון מיום כ"ג בשבט תשע"ז (19.2.17) כי עד כה האישה לא פנתה לטיפול המשפחתי המומלץ. האם הצהירה בדיון 'אני פניתי והם לא ענו. אני אשתף פעולה' (שורה 13 שם). עוד התברר כי האם עשתה דין לעצמה והעתיקה את מגוריה ל[פ'] (שורה 76 שם) וזאת בניגוד להחלטות בית הדין.

בהחלטה שהתקבלה בתום הדיון הביע בית הדין את מורת רוחו הגדולה מכך שהאם הפרה את החלטות בית הדין שלא כדין. עם זאת, בית הדין נעתר לבקשת באת כוח האם שלא הסתפקה במענה לשאלות ההבהרה שהגיש בא כוח האם (הקודם) ולבקשתה נקבע מועד נוסף לחקירת העו"ס.

בדיון נוסף מיום ד' אייר תשע"ז (30.4.17) חזרה וטענה באת כוח האב כי למרות החלטות בית הדין שעל הצדדים לפנות לתחנה לטיפול במשפחה, ולמרות הצהרת האם עצמה 'אני אשתף פעולה' דבר לא נעשה. (שורות 17-19 שם).

האם בתגובתה ציינה 'התקשרתי והם לא ענו לי'. לשאלת בית הדין השיבה בהגינותה כי רק פעם אחת ניסתה להתקשר. (שורות 65-67 שם).

עוד ציינה באת כוח האב כי הבן חשוף לתכנים אלימים ופסולים מבני משפחתו ב[פ'], הנסיעות ללימודים ב[ע'] מקשים ומעייפים, ולאחרונה אף נתפס בקלקלתו בגניבה מאתר בניה בהשפעת סביבת מגוריו.

מנגד טענה באת כוח האם כי האב מופיע עם הילדים במקום עבודתו ומאפשר לבנו לנהוג בטרקטורון. לדבריה בתסקיר שהוגש לא ניתנה הדעת על חזקת הגיל הרך של הבת.

פקידת הסעד שהופיעה בדיון הצביעה על התנהגות שלילית של הבן המתבטאת בגניבה מאתר בניה ואף בהשלכת אבנים על רכבים חולפים (שורות 160 – 161 שם) שני המקרים דווחו לפקידת סעד לחוק הנוער. עוד ציינה כי הבן אינו רואה בכך בעיה אלא אדרבה מספר זאת בגאווה גלויה איך הצליח לחמוק מהמשטרה. (שורות 286 – 288 שם).

פקידת הסעד חזרה וחיזקה את עמדתה כי טובתם של הקטנים לגדול ב[ע'] ובפרט שטלטול הדרכים לאחר השכמה מוקדמת אינו מטיב עמם (שורות 191-193 שם).

באת כוח האם חזרה שוב ושוב על אותן שאלות (ראה שורות 184 – 190 – 195 שם) ופקידת הסעד הבהירה את עמדתה הנזכרת בהתאם לטובתם של הקטנים העולה בקנה אחד גם עם חזקת

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הגיל הרך (שורות 234 – 237 שם). עוד ציינה פקידת הסעד 'כי הדוגמאות אומרות כי משהוא בהורות של האב יותר מחזיק' (שורות 261-262 שם).

באת כוח האם שאלה גם אודות הטרקטורון לילדים בו נהג הבן שלא כדין ופקידת הסעד הגיבה כי ודאי זה אינו תקין, אך גם מצד האם יש מצבים מסכני חיים ולפיכך הומלץ על טיפול והדרכה להורים, דבר שלא התבצע בגלל שהאם לא שיתפה פעולה. האב הבהיר כי מדובר בטרקטורון לילדים כאשר הוא משגיח על בנו בסמוך. (שורות 304 – 306).

כמו כן הציגה פקידת הסעד מכתב מיועצת בית הספר הגברת [ש'], המדווחת כי הבן הודה בגניבת כלי עבודה ועצים מאתר בניה, גניבה שביצע יחד עם בן דודו ב[פ']. לדבריה, האב מודאג מהתנהגות הבן בקרבת בן הדוד.

במכתב נוסף מהמטפלת הרגשית גברת [מ'], דווח כי הבן תיאר ששהה בסוף שבוע עם בן דודו והודה כי זרקו אבנים על רכבים, תקעו זכוכיות בגלגלי רכבים חונים, וקיללו עוברים ושבים. הבן הוסיף כי המשטרה רדפה אחריהם אך לא תפסה אותם. עוד סיפר הבן אודות הטרקטורון אתו הוא נוסע בשטח ובכביש, ועל חבריו המעשנים.

לדברי המטפלת, האב הסכים כי הבן ייסע בטרקטורון רק תחת השגחתו ולקח לו את המפתחות. לעומת זאת, האם ביקשה שהמטפלת לא תתערב בכל הקשור לגידול הבן וכי עליה לדאוג לו רק בשטח בית הספר. לדברי המטפלת, האם הדגישה כי הם רק ילדים שמשתוללים וזה לא בסדר שהמשטרה רודפת אחריהם.

פקידת הסעד נשאלה גם על אודות טענת האם, כי האב בקש שבנו יגלח לו את הגוף (שורה 238 שם). והצהירה כי בקשה מהאם שתדווח על כך לפקידת הסעד לחוק הנוער מאחר והדבר צריך בדיקה. עוד הוסיפה 'זה שהורה אומר זאת זה מצריך חקירה של הילד על ידי פקידת הסעד. האם צריכה לרוץ לעשות זאת, אבל היא לא פנתה ולא הגיעה'. (שורות 240 – 242 שם).

עוד ציינה פקידת הסעד כי האם אינה משתפת פעולה עם מסגרות החינוך למרות שהתבקשה. (שורה 269 שם). לדבריה, גם במפגש האחרון בו חולקו לילדים עבודות שעשו עם אמם, בחרה האם שלא להופיע והאב בא לקבל את העבודות. (שורות 270 – 271 שם).

כמו כן כשהאם התבקשה לכתוב ברכה לבנה טענה כי אין לה זמן ובקשה שיעזבו אותה. פקידת הסעד הדגישה כי [ל'] הוא הילד היחיד שלא כתבו לו ברכה. (שורות 268 – 269 שם).

באת כוח האב בקשה כי במידה והאם לא תשוב ל[ע'] יש להעביר את הבנים למשמורת האב (שורה 16 שם). מנגד באת כוח האם בקשה משמורת מלאה לאם (שורה 107 שם).

דיון והכרעה:

בלב כבוד ובזהירות הראויה ולאחר העיון בתסקירים הרבים ומבול המסמכים וההחלטות שהצטברו על שולחנו של בית הדין עד כה, נדרש בית הדין להחלטה שלפנינו, כאשר לנגד עיני בית הדין עומדת טובתם של הילדים והקשר הבריא עם שני ההורים.

כאמור, כבר בתסקיר משלים מיום ט' חשון תשע"ז (10.11.16) הודגש כי תמונת המצב המשפחתית מדאיגה מאד והשפעתה מזיקה לנפש הילדים. לאור זאת גובשה תכנית טיפולית למתן הדרכה הורית בתחנה לטיפול במשפחה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ביום י"ח טבת תשע"ז (16.1.17) התקבלה הודעת שירותי הרווחה כי 'עד כה רק האב פנה לתחנה. התוכנית במתכונת המומלצת אינה יכולה לצאת לפועל ללא שיתוף פעולה של שני ההורים'.

לאור האמור, בהחלטה מיום י"ט טבת תשע"ז (17.1.17) בית הדין הורה בצו לשני ההורים לשתף פעולה בטיפול המשפחתי ככל שיידרש. בית הדין שנה ופירש את דברו בהחלטה נוספת מיום כ"ה טבת תשע"ז (23.1.17) כי על האם לפנות למזכירות התחנה ולתאם מועד מתאים כפי שעשה האב.

בית הדין הופתע לגלות בדיון מיום כ"ג בשבט תשע"ז (19.2.17) כי למרות החלטות בית הדין המפורשות והברורות, ולמרות הצהרת באת כוח האם בתגובתה מיום כ"ה טבת תשע"ז (23.1.17) כי 'עניין לנו בהמלצה טיפולית' האם לא פנתה לטיפול המשפחתי המומלץ וזאת למעלה מחודש ימים אחר שניתן הצו לשיתוף פעולה. האם הצהירה בדיון 'אני פניתי והם לא ענו. אני אשתף פעולה' (שורה 13 שם).

גם לאחר למעלה מחודשיים נוספים, בדיון נוסף מיום ד' אייר תשע"ז (30.4.17) טענה באת כוח האב כי למרות החלטות בית הדין שעל הצדדים לפנות לתחנה לטיפול במשפחה, ולמרות הצהרת האם עצמה 'אני אשתף פעולה' דבר לא נעשה. (שורות 17 – 19 שם). וזאת כאמור למעלה משלושה חודשים (!) אחר שניתן הצו לשיתוף פעולה.

האם בתגובתה חזרה ואמרה 'התקשרתי והם לא ענו לי'. לשאלת בית הדין השיבה בהגינותה כי רק פעם אחת ניסתה להתקשר. (שורות 65-67 שם).

הרואה יראה, כי האם הפרה את צו בית הדין שניתן לטובתם של הילדים ללא כל הצדקה וזאת אף לאחר הצהרת באת כוחה כי 'עניין לנו בהמלצה טיפולית' ואף לאחר הצהרתה בבית הדין בדיון מיום כ"ג בשבט תשע"ז (19.2.17) כי תשתף פעולה עם הטיפול.

גם תגובתה המתחמקת 'התקשרתי והם לא ענו לי' מלמדת על חוסר רצון בשיתוף פעולה כלל. שהרי כאמור הודתה האם שניסתה ליצור קשר עם מזכירות התחנה רק פעם אחת בלבד.

תגובה זאת 'התקשרתי והם לא ענו לי' כבר נטענה בדיון הקודם מיום כ"ג בשבט תשע"ז (19.2.17) והאם לא בושה לחזור עליה שוב בדיון האחרון מיום ד' אייר תשע"ז (30.4.17). ולפי דרכנו למדנו כי מאז הדיון הקודם ועד האחרון האם אף לא ניסתה להתקשר וליזום פגישה בניגוד גמור להצהרתה בדיון הקודם (שורה 13 שם) ואף לאחר צו בית הדין.

הדבר ברור כי אילו רצתה האם לשתף פעולה עם הטיפול וודאי היתה יודעת איך לעשות זאת וכפי שהאב עשה כן אף קודם להחלטת בית הדין. האם לעומתו אף לאחר החלטת בית הדין בחרה להתעלם מהמלצת שירותי הרווחה, להתעלם מהצהרתה בדיון, להתעלם מטובתם של הילדים, ולהפר את צו בית הדין.

ומעתה מה מאד תמהנו מראות דברי באת כוח האם שטענה 'אני רוצה להדגיש שזה בגדר המלצה ולא חיוב. לטענתה היא פנתה כדבריה' (שורות 68-69 פרוטוקול מיום ד' אייר תשע"ז (30.4.17)).

והנה, בית הדין מפליא לעשות על באת הכוח המלומדת שבחרה להתעלם מצו בית הדין המפורש, צו מיום י"ט טבת תשע"ז (17.1.17) המורה לשני ההורים לשתף פעולה בטיפול המשפחתי ככל שיידרש. ובפרט, מקום בו בית הדין שנה ופירש את דברו בהחלטה נוספת מיום

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

כ"ה טבת תשע"ז (23.1.17) וזה שלא כדברי באת כוח האם שטענה 'אני רוצה להדגיש שזה בגדר המלצה ולא חיוב' שהרי הדבר נקבע בצו בית הדין כחובה גמורה, וכן לא יעשה.

יתרה מזאת, תגובת באת כוח האם המלומדת מיום כ"ה טבת תשע"ז (23.1.17) סובבת על החלטת בית הדין מיום י"ט טבת תשע"ז (17.1.17) בה התבקשה תגובת האם על אי שיתוף הפעולה ובאותה החלטה ניתן צו המורה על שיתוף פעולה. החלטה זו וודאי ידועה היא לבאת כוח האם שהרי טרחה והגיבה כמבוקש ובוודאי גם ידעה מהצו שנקבע בהחלטה. אמור מעתה, כי באת כוח האם או טועה או מטעה את בית הדין.

אכן גם לדברי באת כוח האם שבחרה להתעלם מצו בית הדין, עדיין על האם היה לשתף פעולה עם הטיפול שהרי כאמור, באת כוח האם עצמה הצהירה בתגובתה מיום כ"ה טבת תשע"ז (23.1.17) כי 'עניין לנו בהמלצה טיפולית'. אם אכן נכון הדבר אין כלל מקום לטענה 'אני רוצה להדגיש שזה בגדר המלצה ולא חיוב' שהרי אף ללא כל המלצה על האם היה לשתף פעולה כי 'עניין לנו בהמלצה טיפולית'. ואדרבה, האם היתה צריכה ליזום את הפניה לטיפול אף ללא צו משפטי, ובוודאי שלא להימנע משיתוף פעולה לאחר צו משפטי.

זאת ועוד, האם עצמה הצהירה בדיון כי תשתף פעולה עם הטיפול ולמרות האמור אף חודשיים ימים לאחר הצהרתה, שהם למעלה משלושה חודשים ממתן הצו, לא עשתה זאת.

כאמור, שרותי הרווחה כבר הדגישו לבית הדין כי 'התוכנית במתכונת המומלצת אינה יכולה לצאת לפועל ללא שיתוף פעולה של שני ההורים'. (תסקיר מיום י"ח טבת תשע"ז 16.1.17).

בהתנהלות האם המתוארת יש טעם גדול לפגם. אם הדואגת לטובת ילדיה תעשה ככל שביכולתה ואף הרבה מעבר לכך למענם. ברור שלא תסתפק בניסיון כושל של שיחה טלפונית אחת בודדת לתיאום מפגש טיפולי שהצלחתו תלויה גם בה.

כמו כן, אי הופעת האם במסגרות החינוך למרות שהתבקשה, ואף התחמקותה מכתבת ברכה פשוטה לבנה, מלמדות כי לאם דברים חשובים הרבה יותר מאשר ליצור קשר עם שרותי הרווחה, או לברך את בנה שנותר הילד היחיד שלא כתבו לו ברכה.

למעלה מן האמור התנהגותו השלילית של הבן שכללה גניבת ציוד והשחתת רכוש, זועקת לעזרה דחופה. תגובת האם שאין למטפלת להתערב בגידול הבן מחוץ לשטח בית הספר אינה מתאימה לאם דואגת מחנכת ומסורה.

מנגד טענה באת כוח האם כי האב מאפשר לבנו לנהוג בטרקטורון ללא השגחה. כאמור האב טען כי מדובר בטרקטורון לילדים ובכל אופן הצהיר בפני המטפלת הרגשית גברת [מ'] כי לקח לו את המפתחות ומעתה ירשה לבן לנסוע רק תחת השגחתו. (דיווח המטפלת מיום כ"ט ניסן תשע"ז 25.4.17). האב הוסיף כי לקח את הבן בעבר לעבודתו על פי בקשתו ואף האם עושה כן לעתים. (שורה 145 לפרוטוקול מיום כ"ג שבט תשע"ז 19.2.17)

לייתר טענות האם כלפי האב טענה העו"ס 'כשיש האשמות כל כך חמורות זה מצריך חקירת משטרה או חקירה של הילד על ידי פקידת הסעד לחוק הנוער. האם צריכה לרוץ לעשות זאת אבל היא לא פנתה ולא הגיעה'. (שורות 240 - 242 שם).

גם אם נקבל את תגובת האם כי פנתה למשטרה והבן לא שיתף פעולה, עדיין אילו לדעתה יש דברים הדורשים בדיקה בהתנהגות האב עם הילדים היה עליה לפנות גם לפקידת הסעד לחוק הנוער וכפי שהמליצה לה פקידת הסעד לסדרי דין, ולהפוך כל אבן על מנת לברר את טענותיה מתוך דאגה לטובת ילדיה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

משלא עשתה זאת יש לומר אחת מהשתיים, או שכאמור האם עסוקה בדברים חשובים יותר מטובת ילדיה וחבל שכך, או לחילופין האם מבינה ויודעת כי אין בחששותיה ממש וטוב שכך.

והנה האם בחרה להעתיק את מגוריה [פ'] בטרם נבדקה ואושרה טובתם של הילדים, בניגוד להמלצות שרותי הרווחה, ובניגוד להחלטות בית הדין. (החלטות מיום ד' אלול תשע"ו 7.9.16 ומיום י"ב אלול תשע"ו 15.9.16 ועוד).

הן אמת כי האם רשאית להתגורר במרחב שתחפוץ וכפי שגם נקבע בהחלטת בית הדין הגדול (פסק דין מיום כ"ב סיון תשע"ו 28.6.16 תיק 1073383/1) אך ברור כי ראוי היה שהדבר יעשה לאחר בדיקת טובתם של הקטנים ואשור בית הדין.

עם זאת, מאחר והאם כבר עשתה מעשה, בית הדין נדרש כעת להכריע אודות הסדרי הראיה והמשמורת בהתאם לטובתם של הילדים, ומגורי האם.

והנה, בתסקיר המשלים החמישי (!) הודגש כי יש חשיבות למשמורת משותפת המאפשרת מקום מרכזי וחשוב של הילדים עם כל אחד מההורים. עם זאת בהעדר הסכמה ועל מנת למנוע מהילדים טלטלה נוספת בסדרת הזעזועים שעברה המשפחה יש לקבוע את הסדרי הראיה בהתאם למקומם המרכזי של הילדים [ב'ע']. (תסקיר מיום ח' אייר תשע"ז 4.5.17). בהתאם לכך הציעה פקידת הסעד הסדרי ראיה המצמצמים את טלטול הדרכים של הקטנים ולטובתם.

כאמור, בהתאם להמלצות על שני ההורים היה לתאם טיפול משפחתי לטובת הילדים. האב פנה לטיפול אך לאם יש דברים חשובים יותר ולמרות המלצות המטפלים, למרות הצהרת באת כוחה כי 'עניין לנו בהמלצה טיפולית' ולמרות צו בית הדין, עד כה לא עשתה דבר.

יתירה מזאת, האם הצהירה בדיון מיום כ"ג בשבט תשע"ז (19.2.17) כי תפנה לטיפול וחזרה על הצהרתה בדיון מיום ד' אייר תשע"ז (30.4.17) אך למעשה לא עשתה זאת למרות הצהרותיה וכפי העולה מהתסקיר האחרון. (תסקיר מיום ח' אייר תשע"ו 4.5.17)

התנהלות האם שאינה משתפת פעולה עם מסגרות החינוך אף לא בדבר פעוט ככתיבת ברכה לבנה, כמו גם תגובתה למעשיו השלילים של הבן כי אין למטפלת להתערב במעשה הבן מחוץ לכותלי בית הספר מצביעות ומלמדות כי המלצת שירותי הרווחה להפניית ההורים לטיפול משפחתי חשובה לאין ערוך.

בית הדין אינו יכול להשלים עם אי שיתוף הפעולה של האם בטיפול המשפחתי הפוגעת בטובת הילדים, כמו גם הפרת צווי בית הדין ועל כולם הצהרות כזב על חשבון הילדים, ובפרט במקום בו הצלחת הטיפול תלויה בשיתוף פעולה של שני ההורים וכפי שהודגש בתסקיר מיום י"ח טבת תשע"ז (16.1.17).

מנגד פקידת הסעד ציינה 'כי הדוגמאות אומרות כי משהוא בהורות של האב יותר מחזיק' (שורות 261-262 שם). לפיכך בשלב זה מחליט בית הדין כי עד שהאם תשתף פעולה עם הטיפול הדרוש, משמורת הילדים תקבע אצל אביהם. לאחר שיתקבל דיווח משרותי הרווחה על ההליך הטיפולי של האם והשלכותיו, לרבות המלצות בשאלת המשמורת, עשוי בית הדין לאמץ את המלצות התסקיר.

עם זאת, לענין הסדרי הראיה בית הדין לא מצא כל סיבה שלא לאמץ את המלצות שרותי הרווחה בתסקירים המקיפים שהוגשו לבית הדין המצביעים על טובתם של הקטנים מחד מול הקשר עם שני ההורים מאידך.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הופעת פקידת הסעד בבית הדין, לבקשת באת כוח האם שלא הסתפקה בשאלות ההבהרה שהוצגו בעבר, והבהרת עמדתה המפורטת בהתנהגות ההורים בכלל והאם בפרט, לא רק שלא פקפקו את המסקנות העולות מהתסקירים אלא אדרבה חיזקו אותם במסמרות ברזל בבחינת 'דברי חכמים כדרבנות וכמסמרות נטועים' (קהלת יב – יא).

לאור האמור מחליט בית הדין כדלקמן:

א. משמורת הילדים תהיה בחזקת האב.

ב. בית הדין מורה לאם בצו לשתף פעולה בהקדם עם התחנה לטיפול המשפחה וכפי שנקבע בעבר.

ג. הסדרי הראיה בין ההורים לילדים נקבעו בהתאם להמלצות ומתוך מטרה לצמצם את טלטול הילדים כדלקמן:

שבוע ראשון:

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
האב	האב	האם	האב	האם	האב	האב
		ללא לינה		כולל לינה		

שבוע שני:

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
האם	האב	האם	האב	האם	האם	האם
ללא לינה		ללא לינה				

ד. אמור מעתה, כי האם תפגוש את הילדים בימים שלישי וחמישי וכן בכל סוף שבוע שני ובימי ראשון (אחת לשבועיים). בימי שלישי וראשון הנזכרים האם תפגוש את הילדים ב[ע'] ללא לינה, ובימי חמישי הילדים ישהו וילוונו עם האם (אחת לשבועיים) מאחר ולא מתקיימים לימודים בימי שישי.

ה. האם תאסוף את הילדים בסיום הלימודים ממסגרת הלימודים ותשיבם לבית האב בתום הסדרי הראיה.

ו. בית הדין קורא לבאי כוח הצדדים לגבש הסכמה אודות לקיחת הילדים והשבתם בימים שההסדרים כוללים לינה. בהעדר הסכמה יחליט בית הדין אחר בקשה ותגובה.

ט. ההורים ישתפו פעולה עם פקידת הסעד על מנת לגבש הסדרי ראיה לחופשות והחגים מתוך ראיית טובתם של הילדים.

ח. יש להעביר העתק ההחלטה לשירותי הרווחה.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ"א באייר התשע"ז (17/05/2017).

הרב אברהם מאיר שלוש – ראב"ד הרב שמואל אברהם חזן הרב רפאל זאב גלב